

N:o 135.

Af herr **P. O. Lundell**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t angående ny lagstiftning rörande inteckning i fast egendom.*

Ehuru en af mig till förra årets Riksdag ingifven motion angående revision af gällande lagstiftning rörande inteckning i fast egendom icke då vann Riksdagens bifall, vågar jag, alldenstund såväl lagutskottet uttalade sig för delvist bifallande af motionen, som ock i Riksdagen bifall till ett skrifvelseförslag föll på endast en röst i Första Kammaren, äfven i år i hufvudsak förnya min förlidet år gjorda framställning.

Då enligt mitt förmenande åtskilliga bestämmelser i lagen angående inteckning i fast egendom af den 16 juni 1875 äro att anse som öfvergångsstadganden, beroende af att erfarenhetsrön i vissa afseenden behöfde vinnas, såsom om tillförlitligheten af de påbjudna inteckningsböckerna m. m., så anser jag, att då nu en så lång tid som 25 år förflutit sedan den kongl. förordningen om inteckning utfärdades, det ingalunda är för tidigt att underkasta författningen i fråga en någorlunda genomgripande granskning och i densamma införa sådana nya stadganden, hvartill granskningen och den under tiden från 1875 vunna erfarenheten kunna föranleda. Visserligen anser jag, att frågan om ett fullständigt upphäfvande af bestämmelserna om inteckningsförnyelserna dervid är det viktigaste att taga i öfvervägande, men jag kan ingalunda finna annat, än att det äfven bör vara af vikt att samtidigt dermed taga i ompröfning andra bristfälligheter, som kunna förefinnas i lagstiftningen i fråga, synnerligen som redan frågan om en så viktig förändring som förnyelsernas upphörande nog tarfvar genomgående ändringar i lagens stadganden, såsom om inteckningsböckernas vitsord, om registers förande öfver egare till inteckningar, om hvilka åtgärder i inteckningsärenden, som skulle kunna öfverlätas till domhafvanden på landet och till enskilde

rättsledamöter i städerna, samt hvilka som nödvändigt måste ske inför vederbörlig rätt.

Yrkandena om förenklingar och förbättringar i vårt inteckningsväsende synas och från många håll omfattas med synnerligt intresse: derom vittna förhandlingarna hos hypoteksföreningar, fastighetsegareföreningar m. fl. Och det torde icke heller förnekas, att en för kreditväsendet så viktig sak som lagstiftningen om inteckning i fast egendom har stor betydelse i våra ekonomiska förhållanden. För både låntagare och långifvare är, då inteckning användes såsom pant, icke blott kostnaden för inteckningsförnyelsen, utan ock möjligheten, att inteckningsrätten genom glömska eller annat kan förfalla, till stort men. Jag kan dervid påpeka en händelse, då en i Smålands m. fl. provinsers hypoteksförening belånad inteckning å 70,000 kronor förlorade inteckningsrätten på det sätt, att den intecknade egendomen blifvit öfverflyttad till annan domsaga, hvarom vederbörande tjensteman saknade kännedom, och då han fick kännedom om att förnyelse vid den domstol, som beviljat inteckningen, icke kunde ske, var det för sent att vid vederbörlig rätt förnya inteckningen. Mången inteckningshafvare har ock förlorat sin rätt derigenom, att den intecknade egendomen blifvit exekutivt försåld utan hans kännedom, och den inteckning han innehar till följd deraf dödad utan hans vetskap — detta i följd af att ingen skyldighet nu finnes att underrätta innehafvaren om en dylik försäljning annat än genom annons i tidningar, som denne aldrig läser. Dessa olägenheter kunde undvikas, om för inteckningsinnehafvaren beredd tillfälle att hos ortens domhafvande i inteckningsboken få sitt namn inskrifvet, och någon giltig exekutiv försäljning af fastigheten icke finge ske, utan att den inskrifne egaren till inteckningen derom underrättades, och han sålunda på ett bättre sätt än nu sattes i tillfälle att bibehålla sin rätt. Jag vill särskildt påpeka, hvilka fördelar detta skulle bereda de många fonder och sparbanker, som mot inteckning utlåna sina medel, och hvilkas tjenstemän ständigt måste vara uppmärksamma på alla annonser om exekutiv försäljning af fastigheter, hvari de hafva inteckning under sin vård, samt oroliga öfver att de möjligen förbisett någon sådan annons. Dessa svårigheter blifva naturligtvis ännu större för utlänningar, om de lemna lån å fastighet i vårt land.

Skulle nu särdeles stora svårigheter kunna framdragas mot möjligheten att alldeles upphäfva stadgandet om inteckningsförnyelse, så anser jag, att väsentliga fördelar dock kunna beredas genom att utsträcka tiden emellan förnyelserna till 20, 30 eller 50 år, hvilken sistnämnda siffra ju redan är gällande i fråga om inteckning af nyttjanderätt i fast

egendom. I öfrigt vill jag hänvisa till den af mig förlidet år i Riksdagens Andra Kammare ingifna motionen n:o 141; och anser jag fortfarande, att de i nämnda motion angifna synpunkter i frågan vid en blifvande granskning af ifrågavarande lagstiftning förtjena att tagas i öfvervägande.

På grund af hvad jag sålunda anfört, vågar jag härmed vördsam-
ligen hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t låta utarbета förslag till ny lagstiftning rörande inteckning i fast egendom och dervid taga under ompröfning såväl ofvan anmärkta brister i nu gällande lagstiftning som ock öfriga delar af samma lagar, deri erfarenheten visat ändring vara behöflig, samt för Riksdagen snarast möjligt framlägga sålunda utarbetadt förslag.

Stockholm den 26 januari 1900.

P. O. Lundell.
